

Valvira

Tillstånds- och tillsynsverket
för social- och hälsovården

Industrialkohl och dess användning

Anvisning 9/2018

Dnr V/9559/2018

1.1.2019

Innehåll

1. Industrialalkohol	3
1.1. Gällande stadganden och bestämmelser	3
1.2. Definitioner	3
1.3. Användningstillstånd	3
1.4. Anskaffning av tillståndspliktig alkohol	4
1.5. Tillsynsavgift.....	4
2. Bestämmelser angående hantering av industrialalkohol.....	4
2.1. Lagerhållning och användning av industrialalkohol.....	4
2.2. Bokföring över användningen	5
2.3. Innehav och transport av industrialalkohol	5
2.4. Hantering av mycket brandfarliga ämnen	5
3. Skyldigheter för innehavaren av användningstillståndet	6
3.1. Ändringar i tillståndsuppgifterna	6
3.2. Ansvarsperson	6
3.3. Upphörande med användning av industrialalkohol	6
4. Alkoholpreparat	7
4.1. Bestämmelser angående tillverkning	7
4.2. Förpackningspåskrifter för preparat	7
4.3. Tillverkarens ansvar	7
4.4. Detaljhandel	7
4.5. Partihandel	8
5. Regenerering av ett alkoholhaltigt ämne.....	8
6. Valvira tillsyn.....	8
Förändringshistoria av anvisning.....	9

Dnr V/9559/2018

1.1.2019

1. Industrialalkohol

1.1. Gällande stadganden och bestämmelser

Denna anvisning innehåller de mest centrala bestämmelser och direktiv som följs vid användningen av industrialalkohol. Anvisningen grundar sig på alkohollagen (1102/2017) som trädde i kraft den 1.3.2018 och förordningar som har givits med stöd av den.

1.2. Definitioner

Med industrialalkohol avses sådan för undervisnings-, - forsknings- eller industriändamål avsedd alkoholdryck, sprit eller annat alkoholpreparat som innehåller mer än 1,2 volymprocent etanol.

Med alkoholdryck avses en alkoholdryck som är avsedd att förtäras och som innehåller mer än 1,2 och högst 80 volymprocent etanol. Med användningstillstånd kan man skaffa och använda skattefria alkoholdrycker till exempel för tillverkning av livsmedel.

Med sprit avses etanol eller en sådan vattenlösning av etanol som innehåller mer än 80 volymprocent etanol och som inte är denaturerad. För anskaffning och användning av sprit krävs användningstillstånd.

Med alkoholpreparat avses ett alkoholhaltigt ämne som inte är en alkoholdryck eller sprit och som kan vara denaturerat. Alkoholpreparat är bl.a. alkoholhaltigt godis, bär- och fruktkonserver, näringspreparat, extrakt och essenser som är tillverkade av alkoholdrycker eller odenaturerad sprit. Alkoholpreparat som är tillståndspliktiga för användaren är främst halvfabrikat som innehåller odenaturerad etanol och som används vid tillverkning av livsmedel och alkoholdrycker.

1.3. Användningstillstånd

Tillstånd för köp och användning av industrialalkohol söks skriftligt hos Valvira. Valvira kan bevilja användningstillstånd åt den som i sin näringsverksamhet bedöms ha ett motiverat behov att använda sprit eller skattefria alkoholdrycker, vid tillverkning eller kvalitetsgranskning. Valvira kan foga inköpsbegränsningar till användningstillståndet samt uppställa sådana villkor för användningen och lagerhållningen av sprit och alkoholdrycker som tillsynen förutsätter.

Användningstillståndet beviljat av Valvira gäller för ett enskilt verksamhetsställe. Utöver verksamhetsställets namn och adress antecknas alkoholsorterna samt deras godkända bruksändamål och årskvot i tillståndet. Industrialalkohol får användas endast för det ändamål som anges i användningstillståndet.

Dnr V/9559/2018

1.1.2019

1.4. Anskaffning av tillståndspliktig alkohol

Tillståndspliktig industri-/köksalkohol kan köpas av partiförsäljare/tillverkare, som Valvira beviljat partiförsäljnings-/tillverkningstillstånd, eller genom egen import.

Alkoholbeställningen görs direkt till partiförsäljaren/tillverkaren. Beställningar kan inte göras via Valvira. Användningstillståndets tillståndsnummer måste anges vid beställningen. Partiförsäljaren/tillverkaren är skyldig att kontrollera tillståndets giltighet och omfattning vid beställningen.

På Valvira's webbplats finns listor på dem som har partihandels- eller tillverkningstillstånd för sprit och alkoholdrycker för industriändamål.

Importrätt för innehavare av användningstillstånd

Innehavaren av användningstillståndet har också rätt att själv importera sådana alkoholer som bestäms i tillståndet, för det användningsändamål tillståndet anger. Innan importen börjar måste den anmälas till Valvira.

1.5. Tillsynsavgift

Avgifter som hänför sig till tillståndet tas ut i enlighet med Social- och hälsovårdsministeriets förordning (1101/2017) och alkohollagen. Avgifterna på tillståndet är baserat på ministeriets förordning. Enligt bilagan av alkohollagen, utöver behandlingsavgiften uppbärs av innehavare av användningstillstånd en årlig tillsynsavgift för tillsynen över användning av sprit och alkoholdrycker.

Tillsynsavgiften uppbärs i efterhand senast den 30 november. Avgiftens storlek bestäms enligt tabellen nedan, med beaktande av tillståndshavarens inköp och import för eget bruk under tiden 1.9–31.8.

Sprit	19 cent/liter
Alkoholdrycker	9 cent/liter

Minimavgiften som uppbärs av innehavaren av användningstillståndet separat för varje verksamhetsställe är 200 € (för användning i undervisningsändamål är minimavgiften 28 €/verksamhetsställe) och maximavgiften 1900 €. Av alkoholdryckstillverkare uppbärs ingen tillsynsavgift för användning i samband med tillverkningen.

2. Bestämmelser angående hantering av industrialalkohol

2.1. Lagerhållning och användning av industrialalkohol

Industrialalkohol ska lagras så att

- effektiv kontroll är möjlig
- användningen av industrialalkohol till annat än godkänt ändamål hindras
- det är möjligt att konstatera mängden av industrialalkohol och av alkoholhaltiga preparat tillverkade av den.

Dnr V/9559/2018

1.1.2019

Industrialkoholen ska förvaras på det verksamhetsställe som nämns i tillståndet. Lagret bör kunna låsas så att obehörigas tillträde i tillräcklig mån förhindras. Då man för in alkoholen i lagret ska man försäkra sig om att sorten är den rätta och att mängden överensstämmer med transportbeviset eller fraktsedeln. Om alkoholen har transporterats i ett förseglat kärl (tank-, container- eller fattransport) bör man vid mottagandet konstatera att sigillet är obrutet.

Då alkoholen lämnas ut till användning bör man försäkra sig om att den utlämnade mängden används till det ändamål som anges i användningstillståndet. Mängden bör uppmätas med våg, flödesmätare eller mätkärl. Mängden alkohol i lagret ska kunna mätas med hjälp av kärlets volym, behållarens mätskala eller våg. På arbetsplatsen får alkoholen förvaras endast i låsbara utrymmen och i små mängder.

2.2. Bokföring över användningen

Innehavaren av användningstillståndet ska föra bok över användningen av industrialkoholen. Ur alkoholbokföringen ska framgå de dagliga insättningarna och uttagen samt lagersaldo. Vid uttag ska även användningsändamålet anges och användaren ska kvittera uttaget med sin underteckning. Insättningarna antecknas enligt fraktsedeln.

Ett häfte för lagerbokföring kan skrivas ut på Valvira's webbplats:

<https://www.valvira.fi/documents/18502/3650292/Lagerbokf%C3%B6ring.xlsx/1a534408-4660-c369-e072-0c56e05dc882>.

<http://www.valvira.fi/web/sv/valvira/blanketter> -> Användningstillstånd för industri- och köksalkohol -> Lagerbokföring.

Om man finner att den mängd som beräknats utifrån bokföringen i fråga om lagrings-, hanterings- och tillverkningsförluster skiljer sig från den mängd som konstaterats i lagret ska tillståndshavaren utarbeta en utredning över saken till Valvira.

2.3. Innehav och transport av industrialalkohol

Aktören som har beviljats användningstillstånd för industrialalkohol har rätt till att inneha alkohol som den köpt. Användaren av industrialalkohol som har rätt till innehav kan transportera alkohol som den köpt. Då skattefria alkoholdrycker eller sprit transporteras ska ett dokument medföras ur vilket användaren av industrialalkohol framgår.

2.4. Hantering av mycket brandfarliga ämnen

Sprit är en mycket brandfarlig kemikalie. Vid lagerhållning bör man uppfylla kraven i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005). Om det är frågan om omfattande industriell hantering och lagerhållning av kemikalier måste man ansöka om tillstånd av Säkerhets- och kemikalieverket, Tukes (<https://tukes.fi/sv/framsida>). Om

Dnr V/9559/2018

1.1.2019

industriell hantering och lagerhållning av kemikalier sker i mindre omfattning ska verksamheten anmälas till kommunens räddningsmyndighet. Verksamhetens omfattning avgörs utifrån mängden kemikalier och deras farlighet.

3. Skyldigheter för innehavaren av användningstillståndet

3.1. Ändringar i tillståndsuppgifterna

Då användningsställets ägare, namn eller adress ändras ska tillståndshavaren eller den nya ägaren ansöka om ändring till sitt tillstånd. Ansökan görs skriftligt till Valvira. På samma sätt ska man anmäla om ändringar av adress, alkoholsort, användningsändamål eller årskvot. Dessa ändringar ska motiveras. Efter att de nya uppgifterna har blivit godkända beviljar Valvira ändringen i det befintliga tillståndet eller ett nytt tillstånd. Ändringar i tillståndet är avgiftsbelagda.

3.2. Ansvarsperson

På användningsställen av industrialalkohol ska finnas en ansvarsperson förordnad av företaget eller anläggningen samt vid behov en eller flera ersättare. Dessa personer ser till att man i verksamheten efterföljer alkohollagstiftningen och bestämmelser angivna med stöd av den. Ansvarspersonerna ska vara tillräckligt förtrogna med de frågor som rör användningen av industrialalkohol och övervakningen av sådan användning. De missförhållanden som observerats på användningsställen för industrialalkohol beror ofta på att den interna övervakningen av alkoholanvändningen har ordnats bristfälligt. Det är i företagets eller anläggningens intresse att övervakningen av alkoholanvändningen inom företaget ordnas tillräckligt effektivt.

Ansvarspersonerna ska se till att villkoren för lagerhållning och användning av alkohol följs så att:

- bokföringen är tidsenlig och grundar sig på fakta
- Valviras inspektör vid inspektion har tillgång till alla nödvändiga uppgifter och behövliga hjälpmedel
- om industrialalkohol befaras ha försvunnit genom brottslig gärning meddelas polisen därom omedelbart för utredning. En kopia av brottsanmälan ska tillställas Valvira.

3.3. Upphörande med användning av industrialalkohol

Man ska anmäla om upphörande med användning av industrialalkohol till Valvira, vars representant vid behov gör en slutkontroll. Efter att användningen upphört ska alkoholbokföringen förvaras den tid som anges i bokföringslagen (6 år). Den resterande tillståndspliktiga alkoholen kan förstöras eller lämnas tillbaka till försäljaren. Man kan också flytta alkoholen till ett annat verksamhetsställe inom samma företag, förutsatt att det har giltigt användningstillstånd för ifrågavarande alkohol. Flyttningarna bör synas i båda verksamhetsställets alkoholbokföring. Vill man förstöra alkoholen måste man komma överens om det med Tullen. Om mängden alkohol i

Dnr V/9559/2018

1.1.2019

lagret är liten kan den användas slut på ett sådant sätt att bestämmelserna i användningstillståndet följs. I samband med att tillståndet avslutas uppbärs också det innevarande årets tillsynsavgift i förtid.

4. Alkoholpreparat

4.1. Bestämmelser angående tillverkning

Alkoholpreparat och denaturerad sprit får, med användning av alkoholdrycker eller sprit som råvara, i kommersiellt syfte tillverkas av den som Valvira beviljat användningstillstånd.

Som tillverkning betraktas även påfyllning och förpackning av preparat som har importerats som fatvara. Som inhemsk tillverkare betraktas den som har köpt industrialalkohol för tillverkning av alkoholhaltigt ämne. Utöver bokföring över användningen av industrialalkohol ska man också för varje preparat ha tillverkningsbokföring över tillverkningen av alkoholpreparat.

Om ett alkoholpreparat är ett livsmedel ska man vid tillverkningen också följa bestämmelserna i livsmedelslagstiftningen samt på basis av den givna beslut och bestämmelser om tillverkning och förpackningspåskrifter.

4.2. Förpackningspåskrifter för preparat

Vid försäljning av alkoholpreparat ska på förpackningen finnas de förpackningspåskrifter som lagen kräver för ifrågavarande alkoholpreparat. Beroende på om det gäller till exempel ett livsmedel, en biocid eller ett läkemedel ska påskrifterna följa livsmedels-, biocid- eller läkemedelslagen.

4.3. Tillverkarens ansvar

Tillverkaren och partiförsäljaren av alkoholpreparat ansvarar för kvaliteten och sammansättningen på alkoholpreparat som de överlåtit till konsumtion. De är ansvariga också för att produkten, förpackningspåskrifterna och annan presentation följer de stadganden och bestämmelser som gäller produkten.

4.4. Detaljhandel

I detaljhandeln får man inte sälja lindrigt denaturerad sprit eller annat preparat som förutsätter användningstillstånd eller sådant alkoholpreparat som till sina egenskaper motsvarar alkoholdrycker eller som annars med fog kan antas i betydande utsträckning bli använt som berusningsmedel.

På alkoholhaltiga livsmedel som innehåller mer än 2,8 % alkohol tillämpas de bestämmelser som gäller alkoholdrycker i detaljhandel, utskänkning och marknadsföring.

Dnr V/9559/2018

1.1.2019

4.5. Partihandel

Partihandel med självtillverkat alkoholpreparat får bedrivas av den som Valvira beviljat användningstillstånd.

Ett företag som gjort en anmälan om saken till Valvira får i partihandel sälja lindrigt denaturerad sprit som har tillverkats i Finland eller importerats från en medlemsstat i EES. Dessutom får man i partihandel fritt sälja kraftigt denaturerad etanol och kraftigt denaturerade preparat som har tillverkats i Finland eller importerats från en medlemsstat i EES.

Lindrigt denaturerad sprit får inte säljas åt konsumenter. Försäljningen sker som partiförsäljning åt företag samt åt hälsocentraler och sjukhus som avses i lagen om specialiserad sjukvård (1062/89) för att användas i medicinska syften. Försäljaren ska föra bok över köparna och användningsändamålet förknippat med näringsverksamheten. Lindrigt denaturerat alkoholpreparat får säljas åt konsumenterna endast för tvätt, rengöring och annat tekniskt bruk.

Lindrigt denaturerad sprit och lindrigt denaturerade alkoholpreparat samt odenaturerade alkoholpreparat får inte tillverkas, importeras eller säljas i förtäringssyfte.

5. Regenerering av ett alkoholhaltigt ämne

Sprit som använts vid tillverkningen av alkoholpreparat eller för tekniska ändamål kan efter processen kräva rening för att kunna återanvändas. Ett dylikt alkoholhaltigt ämne kan genom en lämplig återbehandling eller regenerering renas tillräckligt för återanvändning. Destillering är den vanligaste metoden att regenerera alkoholhaltiga ämnen.

För regenerering måste man ansöka om tillstånd av Valvira. Till ansökan ska bifogas en beskrivning över fabriksutrymmena, regenereringsapparaturen och regenereringsförfarandet samt en förteckning över de alkoholhaltiga ämnen som ska regenereras. Regenereringen av sprit eller ett alkoholhaltigt ämne kan påbörjas efter att Valvira har godkänt att regenereringsapparaturen tas i bruk.

6. Valviras tillsyn

Användningen av industrialkohol övervakas av Valvira. De som tillverkar, importerar eller idkar partihandel med sprit och industrialkohol anmäler för varje tillstånd månatligen sin försäljning till Valvira. Användningstillstånden övervakas i huvudsak den vägen, i form av s.k. registerövervakning. Dessutom sköter Valvira övervakningen genom inspektioner i tillståndshavarens lokaler.

I tillståndshavarens lokaler har Valviras inspektör rätt att kontrollera tillståndshavarens verksamhet och dokument samt transporten av alkoholhaltiga ämnen. Inspektören ska beredas fri åtkomst till lokalerna som övervakas och till dokumenten. Inspektören har också rätt att spara uppgifter och utan ersättning få de prover som behövs för tillsynen.

Dnr V/9559/2018

1.1.2019

FÖRÄNDRINGSHISTORIA AV ANVISNING

Version	Blev i kraft	Ändringar	Bilagor
1.1	1.1.2019	Tekniska ändringar i kapitel 1.1 och 1.5	
1.0	1.3.2018	Anvisning baserad på den nya alkohollagen	